

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU

PRIJEDLOG DIPLOMSKOG STUDIJSKOG PROGRAMA
PEDAGOGIJE

Zagreb, siječanj 2005.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2.
a) Razlozi za pokretanje studija	
b) Dosadašnja iskustva Odsjeka za pedagogiju/Filozofskog fakulteta u provođenju programa studija pedagogije	
c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava (gospodarstvo, javni sektor itd.) koji su pokazali interes, ili bi mogli biti zainteresirani za njegovo pokretanje	
d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata	
2. OPĆI DIO.....	4.
2.1. Naziv studija	
2.2. Nositelj i izvođač studija	
2.3. Trajanje studija	
2.4. Uvjeti upisa na studij	
2.5. Diplomski studij	
2.6. Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija	
3. OPIS PROGRAMA	6.
3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova	
3.2. Opis predmeta – nastavni programi diplomskog studija pedagogije	

PLAN I PROGRAM STUDIJA PEDAGOGIJE

1. UVOD

a) Studij pedagogije treba osigurati osposobljavanje pedagoga suvremenog profila koji će kvalificirano, kreativno i djelatno obnašati stručne pedagoške poslove u okviru stručno-razvojnih i pripremnih službi bez kojih je nezamisliva suvremena škola, kao i moći se kompetentno snalaziti na brojnim radnim mjestima izvan odgojno-obrazovnog/školskog sustava u uvjetima poduzetništva i tržišta rada u javnom i privatnom sektoru.

Suvremena pedagojska znanost danas predstavlja jedno od posebno dinamičnih znanstvenih područja, kako po broju znanstvenih istraživanja tako i prema udjelu u financiranju društvenih istraživanja. Pedagogija je u velikoj mjeri komplementarna s društvenim, humanističkim kao i brojnim drugim znanstvenim disciplinama, dok se u okviru znanosti o odgoju razvilo više desetaka znanstvenih disciplina.

Pedagog realizira raznolika razvojna i akcijska istraživanja, organizira odgojno-obrazovni proces, radi na unapređivanju nastave, savjetodavnim poslovima, stručno-pedagoškim poslovima u okviru stručnih službi, organizaciji izvannastavnih aktivnosti i slobodnog vremena, suradnji s roditeljima i roditeljskim organizacijama, savjetovalištima i drugim poslovima.

Plan i program studija pedagogije provodi se u skladu s europskim standardima i uvođenja ECTS-bodovnog sustava - promicanje europske suradnje, usporedivi kriteriji i metodologija, sustav lako prepoznatljivih i usporedivih akademskih stupnjeva (uvođenje suplementa diplomi).

Plan i program studija pedagogije usporediv je s brojnim primjerima na europskim sveučilištima:

- Universität Hamburg (Studium Erziehungswissenschaft)
- Univerza v Ljubljani – Filozofska fakulteta (jednopedmetni i dvopedmetni studij pedagogije);
- Università di Bologna – (jednopedmetni studij – Pedagogista)

b) Kod izrade koncepcije studija pedagogije polazi se od tradicije ovog studija na Filozofskom fakultetu (Mudroslovnom fakultetu) u Zagrebu koja bilježi 110. godina katedre za pedagogiju (1893/94), odnosno kontinuirano izvođenog studija pedagogije od 1928. godine (od kada je diplomu steklo više od: 2000 studenata, 110 magistranata i 100 doktoranata), te svjetskim i poglavito europskim iskustvima kojima hrvatska pedagogija nedvojbeno pripada. Jedno od polazišta koncepcije studija pedagogije su i relevantne promjene koje su se u Hrvatskoj zbile od početka demokratskih procesa, kao i proces harmonizacije visokoškolskih studija koje je potrebno provesti ulaskom Hrvatske u EU: promicanje europske dimenzije i suradnje u visokoškolskom obrazovanju.

c) Stručni profila pedagoga pretpostavlja samostalan rad ili kao člana tima u državnim i privatnim školama, stručno-razvojnim službama predškolskih, osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova, stručnim službama velikih sustava, kadrovskim službama tvrtki (interna osposobljavanja, cjeloživotno obrazovanje) raznolikim agencijama za specijalističku izobrazbu kao i u drugim ustanovama (industrija, tržište rada, učenički domovi, umirovljenički domovi, penološke ustanove...) centrima za kulturu, ustanovama za organizaciju slobodnog vremena, muzejima, galerijama, kazalištima lutaka i dječjim kazalištima, vojnim učilištima i novačkim centrima, bolnicama, socijalnim službama, školama/ustanovama za djecu s posebnim potrebama, nakladničkim tvrtkama, u različitim medijima, upravljanju prosvjetnim ustanovama, vjerskim školama, službama za profesionalno usmjeravanje i orijentaciju, organizaciji odgojnog i obrazovnog rada u andragoškim ustanovama, ljetovalištima, savjetovalištima, znanstvenim i istraživačkim organizacijama...

d) Studij pedagogije usmjeren je prema promicanju mobilnosti studenata: pristup studiranju, učenju i potrebnim servisima. Preddiplomski i diplomski studij koncipiran je kroz sustav prepoznatljivih modula, dosljedno je proveden princip jednosemestralnosti (svaki predmet sluša se i polaže u okviru jednog semestra) i protočnosti studiranja (koncepcija studiranja koja studentima omogućuje redovno zadovoljenje studijskih obveza, bez zaostajanja).

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: **Studij pedagogije** (jednopedmetni i dvopedmetni studij)

2.2. Nositelj studija: **Filozofski fakultet Zagreb – Odsjek za pedagogiju**

2.3. Trajanje studija: **3 + 2 godine/ 10 semestara /dva obrazovna ciklusa**
(preddiplomski studij: 3 godine/6 semestara,
diplomski studij: 2 godine/4 semestra)

2.4. Uvjeti upisa na studij: **završeno četverogodšnje srednje obrazovanje i razredbeni ispit**

2.5. Diplomski studij:

Cilj je diplomskog studija pedagogije proširiti, dopuniti i usustaviti stečena znanja u preddiplomskom studiju prema cjelovitom sustavu pedagogijske znanosti, kao pojedinih relevantnih područja/disciplina (moduli: PEDAGOGIJA-DIDAKTIKA-KURIKLUM, SOCIJALNA PEDAGOGIJA, INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA, OBRAZOVNI MENAGEMENT).

Zadaci studija ostvaruju se u obaveznim i izbornim predmetima i/ili modulima tako da svaki sa svog znanstvenog aspekta pridonosi sustavnoj izgradnji pedagogijskog mišljenja, analize i zaključivanja, te osposobljava studente za konkretan pedagoški rad stjecanjem odgovorajućeg praktičnog, stručnog i znanstvenog instrumentarija za profesionalno i inovirajuće djelovanje u autentičnim pedagoškim situacijama.

Studenti koji diplomiraju na diplomskom studiju pedagogije osposobljeni su za:

- izvođenje nastave iz pedagogije u srednjim školama, kao i eventualno izvođenje nastave iz druge studijske grupe (dvopedmetni studij) u osnovnim i srednjim školama,
- procjenu problema i izradu prijedloga unapređivanja konkretnih prosvjetnih ustanova,
- unapređivanje rada u školama iz područja znanosti o odgoju i cjelokupnog odgojno obrazovnog rada ustanove,
- rad u stručno razvojnim službama prosvjetnih ustanova,
- savjetodavni rad koji ostvaruju s obitelji ili učenikom koji ima potrebu za osobnu pomoć (djeca s posebnim potrebama: teškoćama u razvoju/daroviti učenici, bolnice, domovi i sl.),
- planiranje i organizaciju osposobljavanja, izobrazbe i usavršavanja u vojnim i policijskim učilištima, administraciji, gospodarskim organizacijama i sl.,

- izradu kurikuluma,
- planiranje i organizaciju rada prosvjetnih ustanova,
- didaktičko osmišljavanje i organizaciju procesa nastave, muzeja, kulturnih institucija, ekskurzije i sl.,
- upravljanje s manjim i većim školskim, prosvjetnim i kulturnim ustanovama,
- suradnju ili samostalno istraživanje općih i posebnih pedagoških pitanja iz raznolikih područja pedagogijske teorije i pedagoške prakse,
- savjetodavne, administrativne i upravne poslove,
- specijalističke i poslijediplomske/doktorske studije, kao i cjeloživotno učenje.

2.6. Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija:

magistar pedagogije – nastavnčki smjer

magistar pedagogije – opći/istraživački smjer

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova

STUDIJSKI MODULI - DIPLOMSKI STUDIJ

MODUL 7. - SOCIJALNA PEDAGOGIJA

KOLEGIJI	D	J	ECTS	SEMESTAR	VODITELJ
Osnove socijalne pedagogije	O	O	5	VII	V.Previšić
Pedagogija slobodnog vremena	O	O	5	VII	V.Previšić
Pedagoška resocijalizacija		O	5	VII	V.Previšić N.Hrvatić
Pedagoška prevencija poremećaja u ponašanju		I	5	VII	V.Previšić

MODUL 8. - PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM

KOLEGIJI	D	J	ECTS	SEMESTAR	VODITELJ
Teorije kurikuluma	O	O	5	VIII	V.Previšić, S.Bašić
Didaktika	O	O	5	VII	V.Jurić, M. Palekčić
Nacionalni kurikulum		O	5	VIII	A. Mijatović
Teorije i metodike nastave		I	5	VIII	V.Jurić
Temeljna nastavna umijeća		O		VIII	V.Jurić, M.Palekčić
Komparativna pedagogija		O	5	VII	K.Posavec, N.N. Šoljan
Sustavi znanja		I	5	X	A.Mijatović

MODUL 9. - INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA

KOLEGIJI	D	J	ECTS	SEMESTAR	VODITELJ
Interkulturalizam i obrazovanje	O	O	5	VII	V.Spajić-Vrkaš
Osnove interkulturalne pedagogije	O	O	5	VII	V.Previšić, K.Posavec
Prava djetata u odgoju i obrazovanju		O	5	IX	D.Maleš
Obrazovanje za ljudska prava i građanstvo		O	5	IX	V.Spajić-Vrkaš
Europsko obrazovanje		I	5	IX	V.Spajić-Vrkaš
Interkulturalni kurikulum		I	5	X	N.Hrvatić

MODUL 10. – OBRAZOVNI MANAGEMENT

KOLEGIJI	D	J	ECTS	SEMESTAR	VODITELJ
Upravljanje i autonomija škole	O	O	5	IX	A.Mijatović
Školski i razredni management	O	O	5	IX	V.Jurić
Partnerstvo obitelji i odgojno-obrazovne ustanove	I	O	5	IX	D.Maleš
Stručno-razvojne službe i upravljanje		O	5	X	V.Jurić
Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija		I	5	X	D.Maleš
Upravljanje znanjem		I	5	X	A.Mijatović

Broj sati aktivne nastave obvezatnih i izbornih predmeta/kolegija je (u pravilu) 3-4 sata tjedno (5 ECTS), a oblici provođenja nastave utvrđeni su u nastavnim programima.

MODUL 11. – NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA
PEDAGOŠKI I DIDAKTIČKI MODUL

KOLEGIJI	ECTS	TIP	VODITELJ
Opća pedagogija	3	O	M.Palekčić, A.Mijatović, S. Bašić
Opća didaktika	3	O	M.Palekčić, S.Bašić, A. Arbunić
Temeljna nastavna umijeća	2	I *	M. Palekčić, S.Bašić, A. Arbunić
Komunikacija u nastavi	2	I *	S.Bašić, M.Palekčić
Interesi u nastavi	2	I *	M.Palekčić

* Svi kolegiji iz preddiplomskog/diplomskog studija pedagogije mogu biti izborni u pedagoškom ili didaktičkom modulu (nakon usklađivanja nastavnih obveza - 2 ECTS).
 Popis izbornih kolegija utvrđuje se svaku akademsku godinu.

MODUL 12. – NASTAVNIČKI SMJER: OPĆI OBRAZOVNO-ODGOJNI BLOK

Budući da su zajednički kolegiji općeg obrazovno-odgojnog bloka za nastavničku kompetenciju već uključeni u plan i program studija pedagogije, studenti će u okviru izbornih kolegija realizirati samo one koje nisu odslušali (informatički modul).

MODUL 13. – NASTAVNIČKI SMJER – METODIČKI BLOK

KOLEGIJI	ECTS	TIP	VODITELJ
Metodika nastave pedagogije	12/6	O	V.Jurić
Metodički praktikum	8/4	O	V.Jurić
Praksa	10/5	O	V.Jurić

3.2. Opis predmeta

NASTAVNI PROGRAMI

DIPLOMSKI

STUDIJ PEDAGOGIJE

NAZIV MODULA: **SOCIJALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Osnove socijalne pedagogije**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **predavanja i seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni** (i seminarske nastavne obveze)

Sadržaj:

Odgoj kao socijalna priroda i mobilitet pojedinca u strukturi društva. Mjesto socijalne pedagogije u sustavu pedagoških disciplina: predmet, sadržaj, područje djelovanja, metodologija i metodika rada. Socijalna pedagogija u sustavu otvorene komunikacije. Supsidijarno-socijalni oblici i pojave odgojnog djelovanja u obitelji, školi, lokalnoj zajednici, slobodnom vremenu, vršnjačkim skupinama i javnim ustanovama. Poremećaji u ponašanju školske djece i mladeži. Antipedagogija i pedagoška viktimologija u odgoju i obrazovanju: pre-opterećenje učenika, školske fobije, apsentiranja od nastave, nasilje, agresivnost, bullying u školi – uzroci, pojave, posljedice, prevencija i terapija. Ovisničko ponašanje mladih: postupci i procesi pedagoške prevencije.

Literatura:

Osnovna:

1. Durkheim, E. (1996), *Obrazovanje i sociologija*. Societas, Zagreb.
2. Gruden, Z. (1989), *Psihoterapijska pedagogija*. ŠN, Zagreb.
3. Marburger, H. (1979), *Razvoj i koncepti socijalne pedagogije*. Fak. za defektologiju, Zagreb.
4. Uzelac, S. (1995), *Socijalna edukologija*. Sagona, Zagreb.

Preporučena:

1. Bratanić, M. (1990), *Mikropedagogija*. ŠK, Zagreb.
2. Gudjons, H. (1994), *Pedagogija – temeljna znanja*. Educa, Zagreb.

Opće i specifične kompetencije:

Upoznati socijalnu uvjetovanost i tretman različitih pedagoških pojava, prakse i posljedica u odgojno-obrazovnom djelovanju. Analiza socijalnih odnosa u tipično pedagoškim okolnostima. Shvatiti međuzavisnost socijalne i pedagoške komunikacije u sintezi unutarnje i vanjske prirode čovjeka. Sinteza odgoja individualiteta i socijalizacija jedinice kroz institucionalne i neformalne oblike pedagoškog djelovanja.

NAZIV MODULA: **SOCIJALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Pedagogija slobodnog vremena**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja, seminar, praksa**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni, usmeni, izvješće s prakse**

Sadržaj:

Slobodno vrijeme kao pojava: društveni, gospodarski i kulturni aspekti. Interdisciplinarni pristup interpretaciji slobodnog vremena. Slobodno vrijeme i kultura mladih: stilovi, mjesta i načini provođenja. Struktura, sadržaj i mjesta provođenja slobodnog vremena djece, mladih, odraslih i ostarjelih – pedagoške implikacije. Slobodno vrijeme kao sustav otvorene socijalne i kulturne komunikacije. Izvanškolske i izvannastavne aktivnosti u slobodnom vremenu učenika. Turizam i slobodno vrijeme: učiti putujući. Pedagogija slobodnog vremena kao znanstvena disciplina: predmet, metodologija, sadržaji i metodika praktičnog djelovanja.

Literatura:

Osnovna:

1. Despot, B. (1976), Plaidoyer za dokolicu. Mladost, Beograd.
2. Huzinga, J. (1987), Homo ludens. Matica Hrvatska, Zagreb.
3. Janković, V. (1976), Slobodno vrijeme u suvremenoj pedagoškoj teoriji i praksi. PKZ, Zagreb.
4. Krippendorf, J. (1986), Putujuće čovječanstvo: za novo poimanje slobodnog vremena i turizma. Liber, Zagreb.
5. Previšić, V. (1987), Izvannastravne aktivnosti i stvaralaštvo. ŠN, Zagreb.

Preporučena:

1. Martinić, T. (1987), Slobodno vrijeme i suvremeno društvo. Informator, Zagreb.
2. Plenković, J. (2000), Slobodno vrijeme mladeži. Sveučilište u Rijeci, Rijeka.

Opće i specifične kompetencije:

Upoznati pedagoške aspekte i implikacije slobodnog vremena kao društvene pojave; teorijske pristupe i interpretacije slobodnog vremena; njegova mjesta u sustavu odgoja i obrazovanja te predmetnu strukturu ove discipline. Metodički uputiti studente u konkretizaciju praktičnih aktivnosti u slobodnom vremenu.

NAZIV MODULA: **SOCIJALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Pedagoška resocijalizacija**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara** (terenska nastava)

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni**

Sadržaj:

- Mjesto pedagoške resocijalizacije u okviru socijalne pedagogije - pojam, značenje, povijesna i suvremena određenja
- Odgoj i socijalizacija u obitelji, skupini vršnjaka, obrazovnim ustanovama, profesionalna i radna socijalizacija, preodgoj i resocijalizacija.
- Uzroci i posljedice nasilja kod mladeži: društveno neprihvatljiva, devijantna, marginalna i ovisnička ponašanja adolescenata.
- Penološki tretman i pedagoška resocijalizacija osoba društveno neprihvatljiva ponašanja: oblici, sadržaji, faktori, mjere, postupci – odgojni domovi.

Literatura:

Osnovna:

1. Gudjons, H. (1994), *Pedagogija - temeljna znanja*. Educa, Zagreb.
2. Mehringer, A. (2003), *Mala specijalna pedagogija*, Educa, Zagreb.
3. Uzelac, S. (1995), *Socijalna edukologija*, Sagena, Zagreb.

Preporučena:

1. Gruden, Z.(1989), *Psihoterapijska pedagogija*. Školske novine, Zagreb.
2. Miliša, Z., Perin, V. (2004), *Rad – odgojna vrijednost u komunama za ovisnike*, Digital point, Zadar.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: osposobiti studente, da putem samostalnog i kritičkog proučavanja literature, studijem odabranih primjera i terenskom nastavom ovladaju temeljnim spoznaja o važnosti pedagoške resocijalizacije, utemeljenja, osnovnih pojmovnih određenja i neposrednog djelovanja.

Specifične: ostvarivanje sadržaja kolegija treba osigurati cjelovit i sistematiziran uvid u bitan segment socijalne pedagogije.

NAZIV MODULA: **SOCIJALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Pedagoška prevencija poremećaja u ponašanju**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **predavanja, seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni** (praktične nastavne obveze)

Sadržaj:

Pojmovno određenje poremećaja u ponašanju. Teorijske razlike u stručnom nazivlju, sadržajnom shvaćanju i praktičnom tretmanu različitih pojava poremećaja u ponašanju. Od preventivnog, preko kurativnog do terapijskog poimanja i odnosa prema asocijalnim pojavama. Represivni i permisivni pristupi na kontinuumu intervencija. Antipedagogija školskog rada: od obrazovne politike, pretrpanosti programa i udžbenika do „osobne jednadžbe“ učitelja; od dječje hiperaktivnosti, učeničkog apsentiranja od školskih obveza, različitih fobija, školskih strahova, preko verbalne agresivnosti i nasilja do bullyinga među učenicima. Partnerski i suradnički odnosi različitih faktora u procesu ublažavanja i otklanjanja raznolikih oblika poremećaja u ponašanju. Uloga pedagogije i pedagoga u prevenciji i preodgojno-resocijalizacijskim djelatnostima prema poremećajima u ponašanju djece, mladih i odraslih.

Literatura:

Osnovna:

1. Ajduković, M. (1988), Samoiskaz delikventnog ponašanja. Fakultet za defektologiju, Zagreb.
2. Olweus, D. (1998), Nasilje među djecom u školi. Školska knjiga, Zagreb.
3. Previšić, V. (1999), Pedagoško-socijalna obzorja nasilja (i agresivnosti) u školi. U: Agresivnost i nasilje u školi, HPKZ, Zagreb.
4. Uzelac, S. (1995), Socijalna edukologija. Sagena, Zagreb.

Preporučena:

1. Buljan-Flander, G., Kocijan-Hercigonja, D. (2003), Zlostavljanje i zanemarivanje djece. Zagreb.
2. Krneta, Lj. (1978), Pedagogija mladih sa poremećajima u društvenom ponašanju. Defektološki fakultet, Beograd.

Opće i specifične kompetencije:

Upoznati korijene, uzroke, pojavnost, vrste i posljedice poremećaja u ponašanju ljudi s naglaskom na djecu i mlade. Osposobiti studente za pedagoško-socijalnu identifikaciju, prevenciju i terapijsko djelovanje na različitim instancama pojavnosti društveno neprihvatljiva ponašanja: u obitelji, predškolama, školama, slobodnom vremenu, vršnjačkim skupinama, domovima i drugim mjestima moguće viktimizacije.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Teorije kurikuluma**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja, projekt-nastava** (kooperativno učenje, istraživanje)

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

1. Vodeći teorijsko-metodološki pristupi razvoju kurikuluma (pojmovno-konceptualna određenja, kurikulumske koncepcije, načini legitimiranja i tipovi kurikuluma.-
2. Socijalno-političko, ekonomsko, kulturno i pravno utemeljenje i legitimiranje kurikuluma.
3. Permanetno inoviranje odn. razvijanje kurikuluma kao odgovor na nove tendencije u svijetu rada i kulturi (komparativna analiza na globalnoj vs. nacionalna razina)
4. Metodologija planiranja i oblikovanja kurikuluma (teorija ciljeva , modeli formuliranja, modeli legitimiranja ciljeva učenja, kriteriji izbora sadržaja i metodologija didaktičkog oblikovanja sadržaja, planiranje provedbe, kriteriji i načini evaluacije odgojno-obrazovnih učinaka)

Istraživačke teme: Metodologija istraživanja prikrivenog kurikuluma .

Analiza kurikuluma izabranih nastavnih ili odgojnih područja

Problematika odnosa: didaktike i kurikulumske teorije

Modeli legitimiranja otvorenog kurikuluma

Literatura:

Osnovna:

1. Marsch, J.C. (1994.) Kurikulum: Temeljni pojmovi, Zagreb:Educa
2. Didaktičke teorije (1992.) (ured. Gudjons et.al.), Zagreb:Educa

Preporučena:

1. Moon, B.(2001). *A Guide to the national Curriculum*. Oxford, New York:Oxford University Press.
2. Ornstein, A.C.& Hunkins, F.P. (1998):*Curriculum:Foundations, Principies, and Issues*. Boston:Allan&Bacon publishers
3. Hameyer, E. /Hrsg./ (1983.) : *Hdb. der Curriculumforschung*, darin: Strukturtheoretische Konzepte
4. Schröder, H. (2002.) : *Lernen, Lehren, Unterricht: lernpsychologische und didaktische Grundlagen*. München: Oldenbourg

Opće i specifične kompetencije:

Na temelju stečenog uvida u teorijsko-metodološke pristupe izradi, razvoju i istraživanju kurikuluma student treba biti osposobljen za samostalna istraživanja, analizu i kritička promišljanja kurikuluma te za implementiranje kurikuluma u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Nacionalni kurikulum**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara (praktikum)**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

- Teorije kurikulumuma i njihova ishodišta,
- Razvojne i civilizacijske epohe i programsko artikuliranje nastave,
- Značajke nacionalnih kurikulumuma; istovjetnosti i razlike,
- Sustavi znanja i centriranost kurikulumuma,
- Funkcije i doktrinarna određenja kurikulumuma,
- Načela i konvencije za izgradnju metodologije izrade kurikulumuma
- Nacionalni standardi znanja (pregled i analiza), kurikulum i evaluacija,
- Znanstvena osnovica kurikulumuma i promjene u pedagogiji,
- Razvoj kurikulumuma i teorijska načela,
- Raznovrsna očekivanja od škole i kurikulumuma – dinamika promjena,
- Vrste i tipovi kurikulumuma i njihove osobitosti,
- Optimalizacija kurikularnih varijabli i nastave
- Odnos odgoja i obrazovanja u nacionalnom kurikulumu
- Interpretacija zadaća kurikulumuma i kreativno polje djelovanja nastavnika
- Taksonomija, kvaliteta znanja, samoevaluacija i interna evaluacija djelotvornosti
- Kurikulum i pedagojske inovacije.

Literatura:

Osnovna:

1. *International Journal of Educational Development*, Pergamon ([www. sciencedirekt.com](http://www.sciencedirekt.com)) – brojevi od 2000. godine nadalje (SNB – Zagreb),
2. Fullan, M.G. (1992), *The New Meaning of Educational Change*, Cassel Educational, London
3. Dalin, P. (1998), *How School Improve*, IMTEC, London

Preporučena:

1. World Bank (1999), *Knowledge for Development*, Oxford University , Press, Oxford
2. Stenhouse, L. (1995), *An Introduction to Curriculum Research and Development*, Hainemann, London

Opće i specifične kompetencije:

Snalaženje u najkompleksnijem polju suvremene pedagogije koje je podjednako složeno u znanstvenom i praktičnom smislu. Razviti sposobnost kritičkih kriterija procjene kurikuluma i međusobne zavisnosti brojnih aspekata koji iz njega proizlaze za današnju školu brzih promjena i stalnog rasta novog i raznovrsnog znanja. Posebno razviti analitičke sposobnosti za procjenu internih modela evaluacije.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Didaktika**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni**

Sadržaj:

Filozofije obrazovanja. Didaktika kao implicitna teorija obrazovanja i teorija nastave. Teorijski pristupi nastavi i obrazovanju (speciocentristički, pedocentristički, racionalistički, emocionalni, radni, emancipacijski, sustavni, relativni). Strukturne okolnosti nastave. Strukturiranje didaktike. Zajedničke točke u većini didaktika (ciljevi, sadržaji, procedure, metode, sredstva, vrednovanje, organizacija nastave i dr.). Teorijska polazišta i utemeljenja didaktika.

Povezanost kurikularnih i didaktičkih struktura (sustava). Teorije kurikuluma i njegov razvoj. Izrada i upravljanje kurikulumom. Orijentacije kurikuluma (strukturna, disciplinom određena, znanstvena, taksonomijska), Kurikularna didaktika. Kurikulum i njegove temeljne odrednice (kurikularni krug; situacija, ciljevi, sadržaj, metode, evaluacija), Izrada i upravljanje kurikulumom

Literatura:

Osnovna:

1. Bognar, L. i Matijević, M. (2002). Didaktika, Školska knjiga, Zagreb
2. Kyriacou, CH. (1991. i daljnja izdanja). Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb
3. Jurić, V. (1979). Metoda razgovora u nastavi. Zavod za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu/HPKZ, Zagreb

Preporučena:

1. Jelavić, F. (1995). Didaktičke osnove nastave. Naklada Slap, Jastrebarsko
2. Marsh, C. J. (1994). Kurikulum: temeljni pojmovi. Educa, Zagreb
3. Poljak, V. (1991. i daljnja izdanja). Didaktika, Školska knjiga, Zagreb,

Opće i specifične kompetencije:

Ovaj kolegij u završnom dijelu studija omogućava povezivanje teorija kurikuluma i didaktičkih teorija, te mu je svrha u identifikaciji različitih teorijskih polazišta i kriterija važnih za nastanak teorijskih modela. Nadalje, omogućava studentima samostalnu «izgradnju» modela uz kritički odnos spram njih kao i onih već poznatih.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Teorije i metodike nastave**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **Predavanja i vježbe**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni**

Sadržaj:

Povezanost didaktike i metodika. Razgraničenje pojmova opće, posebne i specijalne didaktike. Teorijsko zasnivanje metodika kao povezivanje predmetnog supstrata i didaktičkog modela. Makro, mezo i mikrometodika. Metodika kao predmetom određena didaktika (didaktika nastavnog predmeta). Metodika stupnjeva, metodička područja, metodike nastavnih predmeta, metodike medija. Metodike kao konkretizacije didaktike. Eklektički koncept u metodikama nasuprot zatvorenom. Didaktika matematike, prirodnih znanosti i tehnike (metodika matematike, fizike, informatike i td. Metodika materinjeg i stranih jezika Metodike odgojnih područja. Jezgrovno kurikularna metodika kao orijentacijski okvir za sve metodike

Literatura:

Osnovna;

1. De Zan, I. (1999). *Metodika nastave prirode i društva*. Školska knjiga, Zagreb
2. Marinković, J. (1983). *Metodika nastave filozofije*. Školska knjiga, Zagreb
3. Peko, A., Pintarić, A. (1999). *Uvod u didaktiku hrvatskoga jezika*. Pedagoški fakultet, Osijek
4. Strmčnik, F. (2001.). *Didaktika – osrednje teoretične teme*. (poglavlje: Odnos med splošno in posebno didaktiko, str. 37-55), Znanstveni inštitut Filozofske fakultete u Ljubljani, Ljubljana

Preporučena:

1. Jurić, V. (1993). *Odnos didaktike i školske pedagogije*, Život i škola, 5 (42), str. 453-458.
2. Kubale, V. (1996). *Pomen razvoja specialne didaktike v sodobni šoli*. Založba, Maribor
3. Rosandić, D. (2000). *Od curriculumu do meodičkih sustava u nastavi književnosti*. Metodika, 1 (1), str. 91-102.

Opće i specifične kompetencije:

Na pretpostavkama ranijih spoznaja i poznavanja didaktičkih struktura, studenti upoznaju verikalnu, kako induktivno-uzlaznu tako i deduktivno-silaznu (od nastavne zbilje, preko priručničke materije za izvedbu nastave, predmetnih metodika do didaktike – i obratno).

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Temeljna nastavna umijeća**

ECTS-bodovi: **5.** (2 ECTS kao izborni kolegij – didaktički modul/nastavničke kompetencije)

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja i vježbe**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni** (i samostalni uradak portfolio)

Sadržaj:

Modeli odnosa teorije i prakse u pedagogiji. Odnos (teorijskog) znanja praktičnih umijeća. Kriteriji dobre nastave. Temeljna nastavna umijeća. Profesionalne kompetencije nastavnika. Zdravlje nastavnika u obzoru salutogeneze. Izvori stresa u radu nastavnika i načini borbe protiv stresa. Pedagoški mediji. Razumljivost izražavanja i razumljivost tekstova. Interes za nastavu i motivacija za učenje i kako ih poticati. Držanje nastavnika i takt u nastavi.

Literatura:

Osnovna:

1. Kyriacou, K. (1997). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.
2. Langer, I./Schulz von Thun, F./ Tausch, R. (2003), Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Preporučena:

1. Hilbert, Andreas/Schmitz, Edgar (Hrsg.): Psychosomatische Erkrankungen bei Lehrerinnen und Lehrern. Ursache- Folgen-Lösungen. Stuttgart: Schatauer 2004.
2. Seibert, Norbert/Serve, Helmut/ J. (Hrsg.) (2003): Prinzipien guten Unterrichts. Kriterien einer zeitgemässigen Unterrichtsgestaltung. PimS. / . Auflage
3. Neill, S. (1994), Neverbalna komunikacija u razredu. Zagreb: Educa.

Opće i specifične kompetencije:

Studenti će se upoznati s modelima odnosa teorije i prakse u pedagogiji i didaktici i razviti temeljna nastavna umijeća, odnosno profesionalne kompetencije nastavnika, koje (pored ostalog) uključuju i držanje i takt u pedagoškom ophođenju sa učenicima (i) u nastavi.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA –DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Komparativna pedagogija**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni**

Sadržaj:

Komparativna pedagogija – osnovno pojmovlje, semantičke i sintatičke strukturalne razlike pojmovnog određenja, pristupi, dinamizam, diverzifikacija i univerzalizam komparativne pedagogije, interdisciplinarnost.

Povijesni pregled razvoja komparativne pedagogije – paradigmatke promjene, razvoj organizacija i institucija vezanih uz komparativnu pedagogiju.

Metodologija komparativnih istraživanja – metode, statistički trendovi i interpretacija, razine komparacije.

Komparativna analiza nacionalnih obrazovnih sustava – odabrani primjeri pojedinih zemalja.

Komparativna analiza pojedinih aspekata različitih nacionalnih obrazovnih sustava – legislativa, upravljanje, privatno i državno školstvo, kurikulum, integracija i diferencijacija u srednjoškolskom obrazovanju, strategije obrazovanja učitelja, učinkovitost.

Tematske komparativne analize na primjeru odabranih zemalja: sudjelovanje u programima Europske unije (Comenius, Erasmus, Lingua itd.), PISA program – rezultati i implikacije, obrazovanje manjina, obrazovanje osoba s posebnim potrebama, visokoškolsko obrazovanje – specifičnosti i transformacije kroz Bolonjski proces.

Literatura:

Osnovna:

1. Anweiler, O. (ur) (1997): *Bildungssysteme in Europa*. Weinheim: Beltz.
2. Schriewer, J. (ur) (2000): *Discourse Formation in Comparative Education*. Frankfurt: Lang.
3. Walford, G. (1992): *Privatne škole: iskustva u deset zemalja*. Zagreb: Educa.
4. Antić, S. (ur) (1993): *Školstvo u svijetu*, Zagreb: HPKZ.

Preporučena:

1. Kodron, C. (ur) (1997): *Comparative Education: Challenges-Intermediation-Practice*. 1 i 2. Köln: Böhlau.
2. Lauterbach, U. (2002): *Vergleichende Berufsbildungsforschung*. Baden-Baden: Nomos.
3. Tekuće godište različitih časopisa iz područja komparativne pedagogije.
4. Odgovarajući izvori na webu.

Opće i specifične kompetencije:

Ovaj će kolegij studentima osigurati uvid u temeljne spoznaje i ključna pitanja komparativne pedagogije. Analiza recentnih prilika i problema obrazovanja u Hrvatskoj i različitim zemljama svijeta, a napose Europe, studente će osposobiti za razumijevanje i kritičku prosudbu stanja i stalnih promjena u različitim aspektima obrazovnih sustava i njihove sve veće internacionalizacije.

NAZIV MODULA: **PEDAGOGIJA – DIDAKTIKA - KURIKULUM**

NAZIV KOLEGIJA: **Sustavi znanja**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **predavanja i praktikum**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

- Razvojne epohe i pripadajući sustavi znanja; razvoj znanosti ,tehnike i tehnologije
- Tehnologija i kvaliteta života – novi profil znanja,
- Epistemologija akademskih i postmodernih sustavi znanja i njihov daljnji razvoj,
- Pedagogija kao futurologijska znanost – konstituiranje tržišta znanja,
- Dinamika i smjer cjelokupnog razvoja kao odrednice novih sustava znanja,
- Prošli, sadašnji i budući sustavi znanja – temeljne značajke,
- Disciplinarni i interdisciplinarni sustavi znanja,
- Cjeloživotno učenje kao novi sustav znanja,
- Konfiguracije akademskih znanja i njihovo strukturiranje,
- Dinamika promjena u strukturi i validnosti znanja,
- Kompetitivni sustavi znanja i intelektualni kapital,
- Razine usvojenosti i razine korištenja znanja,
- Znanja problemskih algoritama i kreativna znanja,
- Različite vrste znanja, vještine i razvijanje sposobnosti,
- Individualni sustavi i profili znanja, znanje kao proces.

Literatura:

Osnovna:

1. Choo, C.W. & Bontis, N. (2002) *The Strategic Management of Intellectual Capital and Organizational Knowledge* , Oxford University Press
2. Conway, S. & Sligar, C. (2002) , *Unlocking Knowledge Assets*, Microsoft Press

Preporučena:

1. Bryson, J.R. (ed.) (2001), *Knowledge, Space, Economy*, Routledge
 2. Levesque, H.J. & Lakemejer, G. (2001), *The Logic of Knowledge Bases*, MIT Press
- Odabrani članci i prikazi preko The Knowledge Management Forum

Opće i specifične kompetencije:

Uputiti studente u analitičke postupke određivanja sustava znanja i teorijske osnove temeljem kojih se to objektivno provodi. Na konkretnim i hipotetičkim modelima sustava znanja osposobiti studente za procjene vrijednosti pojedinih sustava i njihovu validnost za aktualno tržište znanja. Razviti metodologiju za dinamično procjenjivanje sustava znanja kao temeljne pretpostavke za povećavanje kompetitivnosti nacionalnog gospodarstva i nacionalne znanosti.

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Interkulturalizam i obrazovanje**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski ili engleski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara** (predavanje, analiza teksta, Internet pretraživanje, igra uloga, diskusija, terensko istraživanje)

Uvjeti: **nema**

Ispit: **terensko istraživanje i pismeni ispit.**

Uvjet za pristupanje pismenom ispitu je prihvaćeno izvješće o istraživanju.

Sadržaj:

U ovom predmetu obrađuje se razvoj ideje te politika i praksi interkulturalizma, odnosno interkulturalizma, i njihova utjecaja na promjene ciljeva, sadržaja i metoda odgoja i obrazovanja. Obrađuju se sljedeće teme: kulturne razlike, kulturni pluralizam i interkulturalizam: razjašnjenje pojmova; teorije i politike identiteta: od asimilacionizma do kulturno pluralnog društva; upravljanje kulturno pluralnim društvima: međunarodni, europski i nacionalni standardi; prava manjina između prava na očuvanje kolektivnog identiteta i kulturnih prava pojedinca; interkulturalizam/multikulturalizam kao strategija prilagodbe: američki i europski pristupi; pregovaranje nad razlikama i granice interkulturalizma/multikulturalizma: nacija-država, rasizam, štetne kulturne prakse i sloboda govora; interkulturalni diskursi i promjene obrazovanja: interkulturalna pismenost, interkulturalna osjetljivost i interkulturalna komunikacija; kritika modela interkulturalnog obrazovanja; kulturni pluralizam i razvoj interkulturalnog obrazovanja u Hrvatskoj: pravne i političke pretpostavke.

Literatura:

Osnovna:

1. Katunarić, V. (ur.)(1998) *Multicultural Perspectives in Croatia*. Zagreb: Intercultura.
2. Spajić-Vrkaš, V.(1996), *Antropološko konstruiranje etniciteta*. *Društvena istraživanja*: 5, 3(22), 273-291.
3. Spajić-Vrkaš, V.(2000) *Pluriculturalism and education: Beyond the folklore of separation and the rhetoric of integration*. U: Bayer-Allen, S. i Čučić, Lj. (ur.) *The Challenges of Pluriculturalism in Europe*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft u suradnji s Europskim domom Zagreb, 155-166.
4. Spajić-Vrkaš, V.(2004), *The emergence of multiculturalism in education: From ignorance to separation through recognition*. U: Mesić. M. (ur.) *Experience and Perspectives of Multiculturalism: Croatia in Comparison to Other Multicultural Societies*. Zagreb: FFPress i Croatian Commission for UNESCO, 87-101.

On-line časopis *Stina*

Preporučena:

1. Spajić-Vrkaš, V.(1997) *Cultural discontinuity and search for identity: The case of post-communist Croatia* (Kulturni diskontinuitet i traženje identiteta: Slučaj post-komunističke Hrvatske). U: Kukoč, M. i Polokhalo, V. (ur.) *Ukraine and Croatia: Problems of Post-communist Societies*. Zagreb: Croatian Commission for UNESCO, 103-114.
2. Spajić-Vrkaš, V. (ur.) (2001) *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Međunarodni i domaći dokumenti*. Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt 'Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole'
3. Spajić-Vrkaš, V.; Kukoč, M i Bašić, S.(2001) *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Interdisciplinarni rječnik* Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt 'Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole'.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: usvajanje temeljnih pojmova i načela interkulturalizma i njihove primjene u analizi društvenog života.

Specifične: shvaćanje razlika između pojmova 'kulturne razlike', 'kulturni pluralizam' i 'interkulturalizam'; poznavanje međunarodnih i domaćih pravnih pretpostavki interkulturalizma; razvoj interkulturalne osjetljivosti i multiperspektivnosti; ovladavanje kritičkim pristupom kulturnim pojavama; prihvatanje načela kulturnog pluralizma kao društvene vrijednosti.

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Osnove interkulturalne pedagogije**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

Teorijska polazišta antropoloških, socioloških, demografskih, kulturoloških i politoloških pristupa multikulturalnim pojavama. Interkulturalizam na tragu postmodernih i globalizacijskih trendova i promjena. Interkulturalizam i identitet (ja – mi – oni) – predrasude, stereotipi, distance: povijesni, nacionalni, vjerski, kulturni, jezični - između pluralizma, izolacije i asimilacije. Odgoj i obrazovanje u multikulturalnim društvima: formalne institucije, mediji, slobodno vrijeme, turizam, poslovne komunikacije i dr. Interkulturalni odgoj kao pluralno razumijevanje, uvažavanje, snošljivost, prijateljstvo, mir i građansko pravo. Interkulturalno obrazovanje i komunikacija u konfliktnim i asimetričnim odnosima. Interkulturalna harmonizacija europskog obrazovanja. Interkulturalna pedagogija kao odgojno-obrazovna teorija i koncept transkulturalne pedagogije. Interkulturalna stanja i perspektive hrvatskog školstva. Interkulturalni kurikulum kao strategija obrazovne prakse: metodologija i struktura. Novi profil učitelja: interkulturalni medijator i socijalni integrator.

Literatura:

Osnovna:

1. *Izazovi interkulturalizma*. „Društvena istraživanja“, br. 25-26, 1996, Zagreb.
2. Kalanj, R. (2004), *Globalizacija i postmodernost*. Plotička kultura, Zagreb.
3. Katunarić, V. (1994), *Bogovi, elite, narodi*. Antibarbarus, Zagreb.
4. *Multicultural Reality and Perspectives in Croatia*. Ed. V. Katunarić, Interkultura, 1997, Zagreb.
5. Perotti, A. (1995), *Pledoaje za interkulturalni odgo i obrazovanje*, Educa, Zagreb.
6. Previšić, V. (1994), *Multi- i interkulturalizam kao odgojni pluralizam*. U: Pluralizam u odgoju i školstvu, Katehetski salezijanski centar, Zagreb.

Preporučena:

1. Kalanj, R. (2004), *Globalizacija i postmodernost*. Plotička kultura, Zagreb.
2. Spajić-Vrkaš, V. (1997), *Globalna etika, kulturni pluralizam, demokracija*. U: „Odgoj i obrazovanje u demokratskom društvu“, HPKZ, Zagreb.

Opće i specifične kompetencije:

Upoznati multi-i inter-kulturalizam kao društvene pojave: njihovu genealogiju, postmoderne poticaje, globalizacijske utjecaje, širenja, konverze, otpore i perspektive multikulturalne demokracije. Kritičko propitivanje društvenih implikacija interkulturalizma u obrazovanju.

Studenti trebaju dobiti uvid u predmet, sadržaj i metode rada u području interkulturalnog odgoja, obrazovanja i pedagogije.

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Pravo djeteta u odgoju i obrazovanju**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni**

Sadržaj:

Povijest djetinjstva i prava djeteta

Koncept prava djeteta

Konvencija o pravima djeteta i drugi međunarodni instrumenti kojima se reguliraju temeljna prava čovjeka/djeteta

Vrste prava: prava opstanka, razvojna prava, zaštitna prava i prava sudjelovanja

Stanje prava djeteta u svijetu

Roditelji i učitelji u zaštiti i promicanju prava djeteta

Odgoj i obrazovanje kao ljudsko pravo za svu djecu

Kvalitetno obrazovanje – neodvojiv dio prava na obrazovanje

Pravo na odgoj i obrazovanje u međunarodnim i domaćim dokumentima

Demokratizacija odgoja i obrazovanja i prava djeteta.

Obiteljska pismenost i zadovoljavanje djetetovih potreba za čitanjem i informacijama

Pravo djeteta na informacije iz različitih izvora

Prava i odgovornosti djeteta unutar sustava odgoja i obrazovanja

Pravo djeteta na sudjelovanje i iznošenje osobnog mišljenja

Stupnjevi djetetova uključivanja

Aktivne metode rada u školi - put odgoja i obrazovanja za aktivno sudjelovanje

Od samostalnog učenja do obrazovanog građanina

Odgoj i obrazovanje za ljudska prava/prava djeteta

Pravo djeteta na zaštitu od nasilja

Ombudsman u zaštiti prava djeteta

Literatura:

Osnovna:

1. Leach, P. (2003) *Prvo djeca*. Zagreb: Algoritam
2. Maleš, D.; Milanović, M.; Stričević, I. (2003.) *Živjeti i učiti prava. Odgoj za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo, 298 str.

3. Maleš, D. i Stričević, I. (priredile) (2003.) *Mi poznajemo i živimo svoja prava*. Priručnik za odgoj i obrazovanje o pravima djeteta u osnovnoj školi. Zagreb: Školska knjiga, 299 str.
4. xxx (1999) *Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske.

Preporučena:

1. Flekkoy, M.G.; Kaufman, N.H. (1997) *The Participation Rights of the Child*. London: Jessica Kingsley Publication.
2. Hart, S. Et al. (eds.) (2001) *Children's Rights in Education*. London: Jessica Kingsley Publication.
3. xxx (1999) *Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske.
4. *Poimanje djeteta i percepcija dječjih prava u Hrvatskoj* (2000). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Časopis Dijete i društvo.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: razumijevanje pojma prava djeteta, shvaćanje važnosti uživanja i zaštite prava djeteta, prepoznavanje situacija ugrožavanja prava djeteta te izgrađena svijest o osobnoj i profesionalnoj odgovornosti.

Specifične: vještine identifikacije problema, poznavanje mehanizama zaštite prava djeteta, kritički pristup pitanjima prava djeteta u sustavu odgoja i obrazovanja, prihvaćanje uživanja prava djeteta kao put kao razvoj demokratskog društva.

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Obrazovanje za ljudska prava i građanstvo**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski ili engleski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara** (predavanje, analiza teksta, Internet pretraživanje, diskusija, timski rad)

Uvjeti: **nema**

Ispit: **Metodička razrada odabrane teme i pismeni ispit.**

Uvjet za pristupanje pismenom ispitu je prihvaćen pismeni uradak.

Sadržaj:

U ovom se predmetu studenti upoznaju s načelima, politikama i praksama odgoja i obrazovanja okrenutog potrebama učenika kao građanina demokratskog društva. Razumijevajući temeljne pojmove i teorijske perspektive, analizirajući odgovarajuće politike, upoznajući različita programska rješenja i glavne društvene aktere te osvještavajući važnost aktivnog građanstva za razvoj demokracije i utemeljujući aktivno građanstvo na ljudskim pravima i slobodama, studenti stječu znanja i vještine uključivanja odgovarajućih tema u postojeće nastavne programe i izrade posebnih obrazovnih programa. Teme koje se obrađuju su: razvoj politike, teorije i prakse ljudskih prava, građanstva i demokracije; međunarodni, regionalni i nacionalni sustavi ljudskih prava; izazovi ljudskim pravima i demokraciji; pravo na obrazovanje i razvoj obrazovanja za ljudska prava; odnos između obrazovanja za ljudska prava, građanskog obrazovanja, obrazovanja za mir, interkulturalnog obrazovanja i globalnog obrazovanja; dizajniranje programa: izbor sadržaja, metoda i strategija primjene, osiguranje resursa, suradnja škole i organizacija civilnog društva, suradnja na međunarodnoj razini u provedbi programa; vrednovanje i osiguranje kvalitete u obrazovanju za ljudska prava i aktivno građanstvo.

Literatura:

Osnovna:

1. Duerr, K.; Spajić-Vrkaš, V. i Ferreira Martins, I. (2002), *Učenje za demokratsko građanstvo u Europi*. Zagreb: Centar za istraživanje, izobrazbu i dokumentaciju u obrazovanju za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu.
2. Spajić-Vrkaš, V.(1999), *Globalizacija i izobrazba: Apokalipsa raja ili rajska apokalipsa, Društvena istraživanja* (Zagreb): 8, 1999, 4, 579-600.
3. Spajić-Vrkaš, V.; Stričević, I.; Maleš, D. i Matijević, M. (2004), *Poučavati prava i slobode: Priručnik za učitelje osnovne škole s vježbama za razrednu nastavu*. Zagreb: Istraživačko-obrazovni Centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Preporučena:

1. Birzea, C. *Education for Democratic Citizenship: A Lifelong Learning Perspective*. Strasbourg, Council of Europe, 2000, doc. DGIV/EDU/CIT (2000) 21.
2. Spajić-Vrkaš, V. (2002) *Odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo u Hrvatskoj: Izvješće*. Zagreb: Centar za istraživanje, izobrazbu i dokumentaciju u obrazovanju za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta.
3. Spajić-Vrkaš, V. (ur.) (2001), *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Međunarodni i domaći dokumenti*. Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt 'Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole'.
4. Spajić-Vrkaš, V.; Kukoč, M i Bašić, S. (2001), *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Interdisciplinarni rječnik* Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt 'Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole'.
5. Wintersteiner, W.; Spajić-Vrkaš, V. i Deutch, R. (eds.) (2003), *Peace Education in Europe: Visions and experiences*. Münster/New York/München Berlin: Waxmann.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: razumijevanje važnosti obrazovanja za promicanje ljudskih prava i aktivnog građanstva i osposobljenost za izradu i provođenje odgovarajućih programa

Specifične: poznavanje i razumijevanje ključnih pojmova, teorijskih pristupa i programskih modela; razumijevanja povezanosti ljudskih prava, građanstva, demokracije, obrazovanja i društvenog razvoja na različitim razinama; razvoj analitičko-kritičkih vještina i interdisciplinarnog pristupa; ovladavanje izradom odgovarajućih programa uz korištenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija; prihvaćanje i zagovaranje ljudskopravne dimenzije i dimenzije aktivnog građanstva kao temelja školskog života

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Europsko obrazovanje**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski/engleski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara (predavanje, diskusija, simulacija, rad u manjim skupinama, projektno učenje)**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **projekt uz korištenje novih informacijskih tehnologija.**

Sadržaj:

Ovaj predmet se bavi političkim, pravnim, ekonomskim i pedagoškim dimenzijama izgradnje europskog sustava odgoja i obrazovanja. Studentima se pomaže da razumiju izvorišta, pravce i sadržaje promjena te da identificiraju izazove i prepreke europskim integracijama u obrazovanju. Teme koje se posebno obrađuju su: Europa između Schumanove deklaracije i Ustava Europske unije; Promjene europskih prioriteta u obrazovanju i uvođenje europske dimenzije: uloga Vijeće Europe, Europske unije i OESS-a; Europa kao društvo znanja, europski obrazovni programi, resursi i institucije; Ciljevi i razrada Lisabonske agende s posebnim osvrtom na razvoj ključnih europskih područja obrazovanja; Europske smjernice za izobrazbu nastavnika; Obrazovna dimenzija političkih kriterija iz Copenhagena i obveze Hrvatske; Primjeri dobre prakse.

Literatura:

Osnovna:

1. Ibanez-Martin, J.A. i Jover, G. (ur.)(2002), *Education in Europe: Policies and Politics*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
2. Perotti, A. (1995) *Pledoaje za interkulturalni odgo i obrazovanje*, Educa, Zagreb.
3. *Prema društvu koje uči: Poučavanje i učenje: Bijeli dokument o obrazovanju*. Zagreb: Educa, 1996.
4. Spajić-Vrkaš, V. (1999), Međunarodna polazišta razvoja odgoja i obrazovanja. U: Mijatović, A. (ur.). *Osnove suvremene pedagogije*. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor, 1999, str. 615-638.
5. *10 lekcija o Europskoj uniji*. Zagreb: Ministarstvo Odabrane publikacije Ministarstva za europske integracije i Europskog pokreta – Hrvatska.

Dokumenti, studije i dr. materijali o europskom obrazovanju na webu (Europska unija, Vijeće Europe, Eurydice, Eurobarometar)

Preporučena:

1. *Mali leksikon europskih integracija*. Zagreb: Ministarstvo za europske integracije, 2004.
2. Spajić-Vrkaš, V. (ur.) (2001), *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Međunarodni i domaći dokumenti*. Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt 'Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole'.
3. Spajić-Vrkaš, V.; Kukoč, M. i Bašić, S. (2001), *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju: Interdisciplinarni rječnik*. Zagreb: Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: razumijevanje uloge obrazovanja, naravi promjena i obveza Hrvatske u europskim integracijskim procesima i razvoju Europe znanja

Specifične: razumijevanje pojmova, smjernica i programa bitnih za razvoj europskog obrazovanja; osposobljenost za analitičko-kritički i interdisciplinarni pristup tom području; vještine sudjelovanja u raspravama i korištenja novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija u učenju o Europi i za Europu; prihvaćanje i promicanje ideje o cjeloživotnom i kontinuiranom učenju svih kao ključne pretpostavke europskog gospodarskog i društvenog razvoja.

NAZIV MODULA: **INTERKULTURALNA PEDAGOGIJA**

NAZIV KOLEGIJA: **Interkulturalni kurikulum**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

- Temeljna polazišta interkulturalnog odgoja i obrazovanja.
- Različiti koncepti i modeli interkulturalnog obrazovanja i nastave u suvremenoj didaktičkoj teoriji i praksi.
- Polazišta, pristupi i sadržaj interkulturalnog kurikuluma.
- Izobrazba učitelja za interkulturalno obrazovanje.
- Interkulturalni kurikulum i odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalnih manjina: stanje i perspektive.

Literatura:

Osnovna:

1. Hrvatić, N. (2000), Novi pristup obrazovnoj tehnologiji u interkulturalnom obrazovanju, U: Rosić, V. (ur.) *Nastavnik i suvremena obrazovna tehnologija*, (str. 142-150), Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka.
2. Perotti, A. (1995), *Pledoaje za interkulturalni odgoj i obrazovanje*. Educa, Zagreb.
1. Previšić, V. i Mijatović, A. (ur) (2001), *Mladi u multikulturalnom svijetu: stavovi srednjoškolaca u Hrvatskoj*, Zagreb, Interkultura.
2. Spajić-Vrkaš, V., Stričević, D., Maleš, D., Matijević, M. (2004), *Poučavati prava i slobode*, Filozofski fakultet Zagreb, Zagreb.

Preporučena:

1. Hrvatić, N. & Posavec, K. (2000), Intercultural education and Roma in Croatia. *Intercultural Education*, 11, 1, pp. 93-105.
2. Katunarić, V. (Ed.) (1997), *Multicultural Reality and Perspectives in Croatia*. Interkultura, Zagreb.
3. Mijatović, A. i Previšić, V. (ur) (1999), *Demokratska i interkulturalna obilježja srednjoškolaca u Hrvatskoj*, Interkultura, Zagreb.Zagreb.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: usvajanje temeljnih pojmova i načela interkulturalnog kurikulumu u okviru interkulturalne pedagogije.

Specifične: ostvarivanje sadržaja kolegija treba osigurati cjelovit i sistematiziran uvid u polazišta, pristup i načine utemeljnja/izrade interkulturalnog kurikulumu.

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGEMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Upravljanje i autonomija škole**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **Predavanja i praktikum**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

- Učinkovitost i podrška razvoju učenika – nove odrednice pedagogije,.
- Različiti pristupi i kritike učinkovitosti i kvalitete odgoja i obrazovanja,
- Centralizirani i administrativni sustavi upravljanja ; neučinkovitost i neodgovornost,
- Nacionalni i međunarodni sustavi procjene kvalitete obrazovanja,
- Upravljanje – osnova za kvalitetno ostvarivanja planiranih zadaća,
- Teorije upravljanja i organizacija suvremene škole primjerene autonomije
- Upravljanje autonomnih sustava, stupnjevi autonomija, organizacija, kurikulum i evaluacija,
- Autonomija škole – između lokalnog, standardiziranog i globalnog,
- Aspekti autonomije i njihovo uvjetovanje upravljanja,
- Autonomija i samoprilagodba ; visoki zajednički standard i različitost postupaka ostvarivanja,
- Nastavnici u školama visoke autonomije; viša autonomija više odgovornosti,
- Autonomija škole i funkcija roditelja u upravljanju školom
- Novi pristup profesionalnoj etici i novi profesionalni kodeks.

Literatura:

Osnovna:

1. Rotterdam Conference on School Autonomy; *Schooling for Tomorrow*, OECD
2. Glenn, Ch. & De Groof, J. (2002); *Freedom, Autonomy, and Accountability in Education*, UK, Lema
3. West, E.G. (2001) *School Autonomy and Parental Choice*, Australien, Educational Monitor
4. Fidler , B. (1997), *Choice for Self-Managing School:Autonomy and Accountability*,www.amazon.com

Preporučena:

Odbrani članci iz recentne literature, periodičnih izdanja i publikacija Vijeća Europe

Opće i specifične kompetencije:

Usvojiti elemente i raznolike aspekte u pristupu upravljanja školskim sustavom i samom školom te aktualnim istraživanjima koja pokazuju višu razinu djelotvornosti škola s višim stupnjem autonomije, osposobiti studente za raznovrsne procjene kontekstualnih varijabli koje autonomiju škole transparentno određuju kao prioritetni smjer upravljanja. Upoznati studente s različitim aspektima autonomije, promjenama koje treba provesti u sadašnjim centraliziranim oblicima administrativnog upravljanja i prednostima upravljanja autonomnim sustavima.

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGEMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Školski i razredni management**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara (vježbe)**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni**

Sadržaj:

Temeljne odrednice menadžmenta. Komunikacijski aspekt menadžmenta. Posebnosti vođenja u odgojno obrazovnim institucijama. Organizacijski menadžment, menadžment ljudskih potencijala, menadžment razina; ciljevi, dugoročno planiranje i organizacija, kontrola operativnih postupaka i programi potpore ciljevima, interpretacija ciljeva, strategijski menadžment (dugoročno), i menadžment funkcija.

Menadžerske funkcije; planovi, strategije, dobra organizacija, kvalitetno vođenje, i uspješna kontrola. Posebnost vođenja i upravljanja razrednika i nastavnika pedagoška uloga razrednika u vođenju i upravljanju, administrativni poslovi, planiranje i programiranje rada voditelja tima (razrednika), pripremanje i vođenje sjednica vijeća, suradnja s ostalim članovima vijeća, suradnja s roditeljima. Menadžment znanja i globalno tržište znanja. Stilovi vođenja u školskom menadžmentu. Kompetencije za menadžment u školi. Ravnatelj, školski pedagog i razrednik kao menadžeri.

Literatura:

Osnovna

1. Jurić, V. (2004). *Metodika rada školskoga pedagoga*. Školska knjiga, Zagreb
2. Jurić, V. (2004). *Pedagoški menadžment – refleksija opće ideje o upravljanju*. Zagreb, Pedagogijska istraživanja, vol. 1 (1), 137-147.
3. Silov, M. (2001). *Suvremeno upravljanje i rukovođenje u školskom sustavu*. Persona, Velika Gorica
4. Staničić, S. (2001). *Kompetencijski profil školskog pedagoga*. Zagreb, Napredak, vol.142, br. 3., str. 279-295.

Preporučena:

1. Brajša, P. (1993). *Menađžerska komunikologija*. Društvo za razvoj informacijske pismenosti, Varaždin
2. Srića, V. (1994). *Inventivni menadđer*. Croman & M.E.P. Consult, Zagreb
3. Srića, V. i dr. (1994). *Menađer i informacijski sustav*. Poslovna knjiga d.o.o., Zagreb

Opće i specifične kompetencije:

Na osnovi temeljnih spoznaja razvijati vještine vođenja i upravljanja različitim pedagoškim procesima u školi koristeći simulaciju kao i organiziranu školsku praksu. Upoznati brojne instrumente praćenja i njihovo korištenje. Simulirati različite stilove vođenja i upravljanja, posebno upravljanja ljudskim potencijalima. Egzemplarno uvesti studente u različite smjerove i razine upravljanja.

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Partnerstvo obitelji i odgojno-obrazovne ustanove**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara (terenska nastava/rad – 10 sati)**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni**

Sadržaj:

Odgoj i obrazovanje – zajednički interes obitelji, škole i društva.

Evolucija ideje o potrebi suradnje obitelji i škole - od nijeme podrške do suradnje i partnerstva

Znanstvena polazišta za uspostavljanje partnerstva s roditeljima

Zakonska regulativa u RH i mogućnosti roditeljskog sudjelovanja u radu ustanove

Uloge roditelja u odgojno obrazovnoj ustanovi (dječji vrtić, škola)

Uloge i izazovi za osoblje ustanove

Uvod u metodu slučaja: pozicija učenika

Oblici komunikacije između obitelji i ustanove

Barijere uspostavljanju partnerskih odnosa između roditelja i profesionalaca (različite vrijednosti i očekivanja; komunikacija; stavovi i predrasude...)

Strategije unapređivanja suradnje između obitelji i odgojno-obrazovne ustanove

Suradnja s roditeljima u specifičnim okolnostima

Vrjednovanje suradnje

Jačanje pedagoških kompetencija roditelja

Uloga pedagoga u području rada s roditeljima (rad s roditeljima i pedagoškim djelatnicima)

Literatura:

Osnovna:

1. Brajša, P. (1996) *Umijeće razgovora*. Pula: C.A.S.H.
2. Brdar, I. i Rijavec, M. (1998) *Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu?* Zagreb: IEP.
3. Maleš, D. (2003) *Afirmacija roditeljstva. U: Nacionalna obiteljska politika*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, str. 275-302.
4. Milanović, M. (ur.) (1997) *Pomognimo im rasti*. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa RH.

Preporučena:

1. Henry, M. (1996) *Young children, parents and professionals*. London and New York: Routledge.
2. Hornby, G. (2000) *Improving Parental Involvement*. London and New York: Cassel Education.
3. Milanović, M; Stričević, I; Maleš, D.; Sekulić-Majurec, A. (2001) *Skrb za dijete i poticanje ranog razvoja djeteta u Republici Hrvatskoj*. II. neizmjenjeno izdanje. Zagreb: Maba-com.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: usvojena znanja o teorijskim polazištima (razvojnim, sociokulturnim, psihološkim, političkim) o važnosti uspostavljanja partnerskih odnosa između odgojno-obrazovne ustanove i obitelji te mogućnostima uspostavljanja komunikacije s roditeljima.

Specifične: ovladavanje temeljnim komunikacijskim vještinama (slušanje, verbalno i neverbalno izražavanje te davanje povratnih informacija) i vještinama uspostavljanja interpersonalnih odnosa s roditeljima i drugim odraslim osobama u odgojno-obrazovnim institucijama (predškolskim ustanovama, školama itd.).

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGEMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Stručno-razvojne službe i upravljanje**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **usmeni** (ili pismeni)

Sadržaj:

Temeljne funkcije razvojne pedagoške djelatnosti (operativna, studijsko-analitička, informativno-dokumentacijska, instruktivna, savjetodavno-terapijsko-supervizijska, istraživačka, normativna. Područja razvojne pedagoške djelatnosti (priprema za ostvarenje plana i programa odgojno obrazovne ustanove, opće planiranje i organiziranje rada, izvedbeno planiranje i programiranje, ostvarivanje uvjeta za realizaciju programa, neposredno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu, uvođenje novih programa i inovacija, praćenje i izvođenje odgojno-obrazovnog rada, rad s učenicima posebnih potreba, savjetovanje i rad stručnih suradnika, analize, istraživanja i vrednovanje procesa i ostvarenih rezultata, informacijska, bibliotečna i dokumentacijska djelatnost, izvršitelji razvojne pedagoške djelatnosti (stručni suradnici; pedagog, psiholog, defektolog, socijalni djelatnik, knjižničar).

Literatura:

Osnovna:

1. Jurić, V. (2004). *Metodika rada školskoga pedagoga*. Školska knjiga, Zagreb
2. Resman, M. (2000). *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. HPKZ, Zagreb
3. Staničić, S. (2001). *Kompetencijski profil školskog pedagoga*. Napredak, Zagreb, 3, 279-295.
4. Staničić, S. (1992). *Razvojno-pedagoška djelatnost u osnovnoj školi*. Napredak, Zagreb, 3, 314-316.

Preporučena:

1. Mušanović, M. (2000). *Teorijska polazišta razvojne pedagoške djelatnosti*. U: Pedagozi i stručni suradnici u inovacijskom vrtiću i školi, Hrvatski pedagoško-književni zbor, Zagreb, 19-28.
2. Mušanović, M., Staničić, S., Lavrnja, I., Drandić, B. (1992). *Koncepcija razvojno-pedagoške djelatnosti u institucijama odgoja i obrazovanja*. Napredak, Zagreb, 2, 189-194.

Opće i specifične kompetencije:

Upoznati studente s profesionalnom kompetencijom školskog pedagoga. Razvijati smisao za timski rad i suradnju općenito. Vježbati planiranje i programiranje u različitim područjima rada školskoga pedagoga. Poseban naglasak staviti na istraživačke kompetencije kao pretpostavku studijskog pristupa u radu školskog pedagoga.

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGEMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **2 sata predavanja i 2 sata seminara**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

Savjetovanje i pedagoške dimenzije savjetodavnog rada
Odnos pedagoškog savjetodavnog rada, pedagoškog vođenja i terapijskih postupaka
Suština, specifičnosti i pretpostavke pedagoškog savjetodavnog rada
Mogućnosti i ograničenja pedagoškog savjetodavnog rada
Znanja i vještine potrebne za pedagoško savjetovanje
Faze savjetodavnog rada , pedagoška dijagnoza
Put pronalaženja rješenja problema
Aktivnosti i uloge povezane s pedagoškim savjetovanjem
Individualni pedagoški savjetodavni rad
Grupni pedagoški savjetodavni rad, autoritet i odgovornost
Odnosi u procesu pedagoškog savjetovanja
Direktivni i nedirektivni savjetodavni rad
Metode i tehnike savjetodavnog rada
Specifičnosti pedagoškog savjetovanja s djecom i odraslima
Pedagog i pedagoško savjetovanje
Profesionalna orijentacija – obvezni dio obrazovnog djelovanja škole
Profesionalno informiranje, profesionalno savjetovanje
Profesionalno praćenje

Literatura:

Osnovna:

1. Janković, J. (1997) *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.
2. Juul, J. (1995) *Razgovori s obitelji – perspektive i procesi*. Zagreb: Alineja.
3. Resman, M. (2000) *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. Zagreb: HPKZ.

Preporučena:

1. Geldard, K.; Geldard, D. (1998) *Counselling children*. London: Sage Publication.
2. Manthei, R. (1997) *Counselling: The skills of finding solutions to problems*. London: Routledge.
3. Reardon, K.K. (1998) *Interpersonalna komunikacija*. Zagreb: Alinea.

Opće i specifične kompetencije:

Opće: poznavanje ključnih pojmova, teorija i teorijskih postavka pedagoškog savjetodavnog rada te razumijevanje i prihvaćanje savjetodavnog rada kao dijela preventivnog rada pedagoga.

Specifične: razvoj analitičkih vještina i vještina kritičkog mišljenja; ovladavanje vještinama individualnog i grupnog savjetodavnog rada s učenicima, roditeljima i drugim odraslim osobama u odgojno-obrazovnoj ustanovi; stjecanje vještina informiranja i savjetovanja u profesionalnoj orijentaciji.

NAZIV MODULA: **OBRAZOVNI MANAGEMENT**

NAZIV KOLEGIJA: **Upravljanje znanjem**

ECTS-bodovi: **5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **redavanja i praktikum**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni i usmeni**

Sadržaj:

- Filozofsko, socijalno i pedagoško tumačenje znanja tijekom povijesti i danas,
- Individualna, korporacijska i nacionalna znanja u globalnom svijetu,
- Znanje upravljanja i upravljanje znanjem; management znanja,
- Zakonitosti porasta i umnožavanja informacija i znanja,
- Management znanja; selekcija, sistematizacija i upravljanje znanjem,
- Društvo znanja i gospodarstvo utemeljeno na znanju; znanje o znanju,
- Znanje kao supstanca održivog razvoja i prirodna ograničenja,
- Znanje kao kapital; stvaranje i trošenje ljudskih resursa,
- Znanje kao novo područje poduzetništva i upravljanje znanjem,
- Inženjering znanja i novi profil stručnjaka (inženjera) za znanje,
- Dostupna, autorizirana i nedostupna znanja, sustavi proizvodnje znanja,
- Nova svjetska elita – stručnjaci za upravljanje znanjem, profil kompetencije,
- Institucionalno realno i virtualno obrazovanje kao dio upravljanog znanja.
- Procjene razine i kvalitete produktivnog upravljanog znanja.

Literatura:

Osnovna:

1. Morey, D. (2001), *Knowladge Management*, MIT Press
2. *Investigation Knowladge Management*, Beekman Publ. 2001.
3. Bahra, N. (2001), *Competitive Knowladge Management*, St. Martin Press
4. Von Hoffman, C (2001), *Do We Know Haw to Do That ? Understanding Knowladge Management*, Harvard Business School Press

Preporučena:

1. *Knowledge Management Case Book* (2002), John Wiley & Son
Članci i prikazi prema Knowladge Menagement Resource Center

Opće i specifične kompetencije:

Usvojiti osnove teorijskih polazišta i praktičnog postupanja za upravljanje postupcima stvaranja, dopunjavanja i obnavljanja znanja u različitim dobnim skupinama. Razviti sposobnost usmjeravanja na temeljne probleme suvremenog znanja kao i postupcima upravljanja u procesu stvaranja znanjem u formalnim sustavima obrazovanja. Usvojiti osnovne sposobnost konfiguriranja sustava znanja i oblikovati njihovu strukturu za različite upotrebne prilike i na različitim razinama potreba.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
OPĆI OBRAZOVNO-ODGOJNI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Opća pedagogija**

ECTS-bodovi: **3.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanje i seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni**

Sadržaj:

Predmet Opće pedagogije. Diferencijalna pedagogija ili sustav pedagoških disciplina. Odnos pedagogije i drugih znanosti. Temeljni pedagoški pojmovi i kategorije. Temeljni oblici pedagoškog djelovanja. Oblici znanja i spoznaja o odgoju (slike, koncepti; modeli i teorije). Obrazovne institucije i sustavi obrazovanja. Suvremena pedagogija i kurikulum. Profesionalne kompetencije nastavnika. Suvremeni izazovi pedagogiji (primjerice: alternativne i/ili anti pedagogije; interkulturalni odgoj; globalizacija).

Literatura:

Osnovna:

1. Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije* (Odabrana poglavlja). Zagreb: HPKZ.
2. König, E./Zedler, P. (2001), *Teorije znanosti o odgoju*. Zagreb:Educa.
3. Gudjons, H. (1994), *Pedagogija. Temeljna znanja* (Odabrana poglavlja). Zagreb:Educa.

Preporučena:

1. Schulz von Thun, F. (2001), *Kako međusobno razgovaramo* 1. Smetenje i razjašnjenja. Zagreb: Erudita.

Opće i specifične kompetencije:

1. studenti će se upoznati s predmetom, subdisciplinama i kategorijalnim aparatom Opće pedagogije,
2. steći elementarna umijeća u ophođenju s pedagoškim teorijama i
3. razviti umijeća glede temeljnih oblika pedagoških djelovanja.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
OPĆI OBRAZOVNO-ODGOJNI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Opća didaktika**

ECTS-bodovi: **3.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja i seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni** (i samostalni uradak portfolio)

Sadržaj:

Didaktika i Curriculum. Sustavi znanja i obrazovanje. Odnos Opće didaktike i predmetnih didaktika (metodika). Podjela opće didaktike (teorijska, empirijska i pragmatička). Didaktika kao teorija obrazovanja. Didaktički modeli i/ili teorije. Temeljni didaktički pojmovi (i njihovi odnosi), modeli i operacije. Didaktička rekonstrukcija, redukcija i transformacija. Profesionalne kompetencije nastavnika. Koncepti planiranja, organiziranja i izvođenja nastave. Kriteriji dobre nastave. Nastava kao akt uravnoteženja. Modeli diagnostike i evaluacije u općoj didaktici. Suvremeni trendovi u Općoj didaktici.

Literatura:

Osnovna:

1. Terhart, E. (2001), *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.
2. Meyer, H. (2002), *Didaktika razredne kvake*. Zagreb: Educa.
3. Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R., (ur.), *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa: 1994.

Preporučena:

1. Kyriacou, K (1997), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb: Educa.
2. Apel, H. J. (2003), *Predavanje. Uvod u akademski oblik poučavanja*. Zagreb: Erudita.
3. Peterßen, W. H. (2003). *Unterrichtsvorbereitung*. München: Ehrenwirth.
4. Peterßen, W. H. (2001), *Lehrbuch Allgemeine Didaktik*. München: Ehrenwirth.

Opće i specifične kompetencije:

1. studenti će se upoznati s predmetom Opće didaktike i praktičnim pitanjima pripreme, realizacije i (samo)evaluacije nastave koje tematizira didaktika,
2. steći elementarna umijeća u ophođenju s didaktičkim teorijama i/ili modelima i
3. razviti umijeća glede (reflektiranog) planiranja, izvođenja i evaluacije nastave.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
OPĆI OBRAZOVNO-ODGOJNI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Komunikacija u nastavi**

ECTS-bodovi: **2.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **predavanja i seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni** (i samostalni uradak portfolio)

Sadržaj:

Metakomunikacijska razina: Što je komunikacija?. Verbalna i neverbalna; digitalna i analogna komunikacija. Obilježja nastavne komunikacije. Uloga učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika. **Komunikacijska razina:** Metode i tehnike uspješne komunikacije: aktivno slušanje, vođenje razgovora, igranje uloga, pedagoška psihodrama, moderirana rasprava. Oblici podučavanja: monološki i dijaloški. «Komunikacijski profili» učitelja i etika komunikacije. Neverbalna komunikacija u nastavi (značenje poruka tijela, pokreta, gesta). **Aktualne teme:** Interkulturalna komunikacija u nastavi. – Komunikacija na daljinu.- Virtualna komunikacija.

Literatura:

Osnovna:

1. Langer, I., Schulz von Thun, F., Tausch, R.(2003): Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.
2. Heinz Klippert (1996): Kommunikations-Trening.-Muenchen.
3. Schulz von Thun, F. (2002): Kako međusobno razgovaramo (1-3), Zagreb:Erudita.
4. Hans Juergen Apel (2003): Predavanje uvod u akdemski oblik poučavanja. Zgareb:Erudita.

Preporučena:

1. Brajša, P. (1994): *Pedagoška komunikologija*. Zagreb: Školske novine.
2. Bratanić, M.. (1993) *Mikropedagogija - Interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja* (3.izd.). Zagreb:Školska knjiga.
3. Neill, S. (1994). *Neverbalna komunikacija*. Zagreb:Educa.

Opće i specifične kompetencije:

1. steći osnovna znanja o nastavnoj komunikaciji i ulozi učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika
2. osvijestiti odnos komunikacijskog ponašanja učitelja, oblika komunikacije između učenika i razvijanja komunikacijske kompetencije učenika
3. upoznati i vježbati metode i tehnike uspješne nastavne komunikacije

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
OPĆI OBRAZOVNO-ODGOJNI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Interesi u nastavi**

ECTS-bodovi: **2.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **izborni**

Oblik nastave: **predavanja i seminar**

Uvjeti: **nema**

Ispit: **pismeni** (i samostalni uradak portfolio)

Sadržaj:

Povijesna shvaćanja interesa u pedagogiji i pedagoške teorije interesa (Dewey, Kerschensteiner, Herbart). Minhenska teorija interesa (Krapp i Schiefele) i njen odnos s motivacijskom teorijom samoodređenja (Deci i Ryan). Vrste interesa. Životni interesi. Razvoj spoznajnih interesa tijekom cjeloživotnog obrazovanja. Interesi kao uvjet, cilj i rezultat nastavnog procesa. Interes i disciplina. Odgojna nastava i razvoj interesa. Poticanje i razvoj interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Literatura:

Osnovna:

1. Palekčić, M./ Müller,F. (2005), *Uvjeti i efekti interesa za studij i motivacije za učenje* (motivi za izbor studija i motivacijski regulacijski stilovi) kod hrvatskih i njemačkih studenata, *Pedagoška istraživanja*, 1, 2, 159-195.
2. Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R.& Müller, F. (2004), *Interes za studij*, *Napredak*, 145(4), 389-404.
3. Deci, E. L.& R. M. Ryan (Eds.) (2002), *Handbook of self-determination research*. Rochester: University of Rochester Press.

Preporučena:

1. Palekčić, M. (1985), *Unutrašnja motivacija i školsko učenje*. Sarajevo: Svjetlost.
2. Krapp, A. & M. Prenzel (Hrsg.) (1992), *Interesse, Lernen, Leistung* Münster: Aschendorff.
3. Hoffmann, L./A. Krapp/ K. A. Renniger (1998), *Interest and learning*.Kiel: IPN.

4. Dresel, Markus: *Motivationsförderung im schulischen Kontext*. Göttingen:Hogrefe 2004
5. Krapp, A. (1998). *Entwicklung und Förderung von Interessen im Unterricht*. *Psychologie der Erziehung und Unterricht*, 44. Jg., 185-201.

Opće i specifične kompetencije:

1. studenti će se upoznati s teorijama interesa i empirijskim istraživanjima interesa i
2. steći bitna umijeća u poticanju i razvoju interesa i motivacije za učenje u nastavi.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
METODIČKI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Metodika nastave pedagogije**

ECTS-bodovi: **12/6.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **predavanja i seminar**

Uvjeti: položen ispit iz kolegija **Didaktičke teorije, Didaktika**

Ispit: **pismeni**

Sadržaj:

Nastavne strategije primjerene srednjoškolskoj dobi (analiza tekstova i primjera iz nastavne prakse, diskusija, rasprava). Dosljednost primjene didaktičkih aksioma i/ili metodičke varijacije u specifičnim pedagozijskim sadržajima. Metodika nastave pedagogije kao metodika metodike. Metode poučavanja i učenja – samostalan rad učenika. Vrednovanje nastavnih oblika u skladu s primjerenosti učenicima u srednjem obrazovanju. Organizacija nastave s naglaskom na slobodnoj i otvorenoj nastavi.

Literatura:

Osnovna:

4. Gudjons, H. (2003). *Frontalunterricht – neu entdeckt*. Klinkhardt, Bad Heilbrunn.
5. Terhart, E. (2001.) *Metode poučavanja i učenja*. Educa, Zagreb

Preporučena:

Desforges, Ch. (2001). *Uspješno učenje i poučavanje*. Educa, Zagreb

Opće i specifične kompetencije:

Zbog specifičnosti metodike nastave pedagogije studenti će se uvoditi u rasprave o razinama metodika (makro, mezo i mikrometodika) i domišljanja koja proizlaze iz tog odnosa određenog vertikalom od praktične pedagogije do metateorijske razine.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
METODIČKI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Metodički praktikum**

ECTS-bodovi: **8/4.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **praktikum**

Uvjeti: položen ispit iz kolegija **Didaktičke teorije, Didaktika**

Ispit: **ocjena pripreve, praktična izvedba nastave ili simulacije**

Sadržaj:

Dizajniranje nastavnog sata - simulacija. Funkcija pripreve i posebnost pripremanja pedagojskih sadržaja za nastavu. Analiza sadržaja – hrestomacijski prilozi. Tekstualna građa i analiza sadržaja. Nastavna sredstva i pomagala u funkciji obrazovnih ciljeva. Samostalan rad na pedagoškim dokumentima. Analiza izvedbe nastave (didaktičko-metodički aspekt analize, analitički koraci – konačno vrednovanje). Usporedne konstrukcije u projektiranju nastave i međusobno vrednovanje.

Literatura

Osnovna:

1. Terhart, E. (2001). *Metode poučavanja i učenja*. Educa, Zagreb.
2. Klippert, H. (2001). *Kako uspješno učiti u timu, zbirka praktičnih primjera*. Educa, Zagreb.

Preporučena:

1. Ryan, K. i Cooper, J.M. (1988). *Those Who Can, Teach*. Houghton Mifflin, Boston

Opće i specifične kompetencije:

Studenti su u kolegijima didaktičke teorije i didaktika upoznali opće zakonitosti nastavnog procesa, a u metodičkom praktikumu primjenjuju te spoznaje kao i spoznaje u kolegiju metodika nastave pedagogije. Naglasak je na vještinama kao i stjecanju ranog iskustva u izvedbi nastave, što je podlogom za studentsku raspravu o kvaliteti izvedbe i potvrdi ili osporavanju različiti modela i koncepata nastave.

NAZIV MODULA: **NASTAVNIČKA KOMPETENCIJA**
METODIČKI BLOK

NAZIV KOLEGIJA: **Praksa**

ECTS-bodovi: **10/5.**

Jezik: **hrvatski**

Trajanje: **1 semestar**

Status: **obvezatni**

Oblik nastave: **stručna praksa**

Uvjeti: položen ispit iz kolegija **Metodika nastave pedagogije**

Ispit: **hospitiranje, javno predavanje**

Sadržaj:

Studentska praksa se organizira u srednjoj školi u kojoj je programski zastupljen nastavni predmet pedagogija. Studenti hospitiraju kod mentora, a zatim izabiru temu (nastavnu jedinicu), pripremaju, planiraju i izvode javno predavanje u prisustvu mentora i ostalih studenata. U istom sastavu provodi se analiza i prikaz nastavnog sata kako bi se s didaktičko-metodičkog stajališta rekonstruirala izvedba sata (vođenjem bilješki i protokola snimanja nastavnog sata). Primjenom znanja iz metodike nastave pedagogije, ali i opće didaktičkog znanja, studenti pristupaju vrednovanju raščlambenih elemenata nastavnog sata (ciljevi, procesualnost, metode i strategije, postignuća).

Opće i specifične kompetencije:

Razvijati i provjeravati osposobljenost za nastavne kompetencije studenata kao i naglašen kritički odnos spram teorijskih modela izvedbe nastave i njihove primjene u nastavi.